

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VIII. Scripturam sacram Commentariis illustrare aggreditur,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A sententiam hanc supra à nobis obtritam reperies.

VIII. Caterum hinc Scripturam factam Commentariis illustrare Origenes ortus est, impulfore Ambrosio, qui non verbis incendebat solum, sed sumtibus etiam suppeditabat. Legitur apud Cedrenum, quod & ab eo sunt ferunt Suidas, & Glycas, Origenem per annorum octodecim spatium literas sacras fuisse interpretatum. Minime id quidem consentit Eusebij rationibus, qui Origenem sexagenario majorem Commentariis Matthæum illustrasse scribit, triginta scilicet annis, eoque amplius, postquam Scripturam primum cœpit exponere. Sin ita hæc accipienda censeat aliquis, quasi quidquid in sacrorum Voldminum interpretationem diversis temporibus otij contulit Origenes, octodecim annorum spatium exæquaverit, longius etiam dissentio, ejusmodi quippe rationem neutriquam duci posse existimo. Multo credibilius est ex male lecto vel descripto Epiphaniij loco commentum id produisse. Postquam enim ab Origene postulasse Ambrosium dixit, ut sacras Scripturas interpretaretur, id ait ipsum in Tyrio secessu per octo & viginti annos fecisse. Alio item loco divina volumina Origenem Tyri scribit explanasse. Similiter Suidas, alios secutus, narrat Ambrosij rogatu Scripturas Origenem explanasse. Vides germana hæc eorum esse quæ scripsit Epiphanius; præterquam quod numerus in id degeneravit. De secessu autem Tyrij spatio, quod assignavit Epiphanius, quaestionem paulopost habebimus.

Scribit Hieronymus Ambrosium ad Librorum sacrorum interpretationem Origenem incitasse, in emulationem Hippolyti, editis jam in Scripturas plurimis Commentariis optime de Ecclesia meriti. Hieronymum fefellit male intellectus Eusebius, qui post enumeratas Hippolyti scriptiones hæc subjungit: *ὁ δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπειρίας αὐτοῦ εἰς τὰς θείας γραφὰς ὑπομνημάτων ἔγραψε ἀνεπίστατος ἐκ τῆς ἀμελείας ἐστὶν ἡ ἀσυνέτεια αὐτοῦ.* Id est: *Ab eo quoque tempore Origeni in divinas Scripturas commentandi initium factum est, valde eam incitante Ambrosio.* Hieronymus autem vocem hæc, ἀνεπίστατος, qua pertinebat ad tempus, perperam ad Hippolytum retulit: de quo simile nihil habet Nicephorus. Iam ante Henrico Valefio id observatum est. Falsam Hieronymi explicationem nova depravatione pervertit Auctor Græcæ interpretationis libri De scriptoribus Ecclesiasticis. Hæc habet Hieronymus: *Scriptis (Hippolytus) nonnullis in Scripturas Commentariis, è quibus hos reperi; in ἐξάνευον . . . . . de Pascha, adversum omnes hæreses, & αὐτῶν ἐπιμνήσας, de laude Domini Salvatoris; in qua presente Origene se loqui in Ecclesia significat. In hujus emulationem Ambrosius, quem de Marcionis hæresi ad veram fidem correctum diximus, cohortatus est Origenem in Scripturas Commentarios scribere, præbens ei septem & amplius notarios, coronæque expensas, & librariorum parem numerum: quodque his majus est, incredibili studio quotidie ab eo opus exigens. Unde in quadam Epistola ἰεροδιδάσκων eum Origenes vocat. Sic ea accepit Interpres, quasi una ferie scribenda sint ista: in qua presente Origene se loqui in Ecclesia significat in hujus emulationem, tum deinde apponenda sit πλεῖστα ἐπιμνήσας. Sic enim vertit: ἐν οἷς παρόντος ἀειρήνης ἑαυτὸν ἀμιλλοῦμαι ἢ μιμνήσκω αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διδοῦν ἀμβροσίῳ ὅτινα δὸς τῆς πᾶσης ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐπιστρέψαι αἰνεῖται, αὐτῶν ἐπιμνήσας τὰς θείας ὑπομνημάτων γραφὰς, παρεργασίας αὐτῷ ἐπὶ αὐτῷ καὶ πλείους τοῦ αὐτοῦ.* Neque hæc sine stetit malum, ad pristinos siquidem errores novorum accessionem fecit Photius, vir alioquin literariis

laudibus abundans: hunc quippe Hieronymiani Interpretis quem secutus est, locum tali interductu distinxit: ἐν οἷς παρόντος ἀειρήνης ἑαυτὸν ἀμιλλοῦμαι ἢ μιμνήσκω αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διδοῦν ἀμβροσίῳ ὅτινα δὸς τῆς πᾶσης ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐπιστρέψαι αἰνεῖται, αὐτῶν ἐπιμνήσας τὰς θείας ὑπομνημάτων γραφὰς, παρεργασίας αὐτῷ ἐπὶ αὐτῷ καὶ πλείους τοῦ αὐτοῦ. Ita legisse Photium declarat hæc illius: *λίγη δὲ καὶ δὸς (ἰππολύτης) αὐτῶν ἐπιμνήσας τὰς θείας ὑπομνημάτων γραφὰς, ἐργασίας αὐτῷ ἐπὶ αὐτῷ καὶ πλείους τοῦ αὐτοῦ, ὡς δὲ αὐτῶν ἐπιμνήσας τὰς θείας ὑπομνημάτων γραφὰς εἰς ἑκάστην ἐκκλησίαν, ὡς ἂν καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν χορηγῶς. καὶ ταῦτα ὑπερπερὶ ἑαυτοῦ, ἀπαιτῶν ἑαυτὸν ἀδελφῶν τῶν ἐργῶν. ὁ δὲ ἐργασίας ἐν μίᾳ ἢ ἐπιμνήσας αὐτῶν ἀειρήνης ἐπιμνήσας.* Quæ cum ex Hieronymi Græco Interprete derivata sint, manifestus est quorundam error, virorum male suspicacium, qui nuperum opus esse interpretationem hanc conjectant. Caterum hinc aliquibus persuasum fuit Hippolytum Origeni, non Ambrosium ad explicandos rei literaria sumtus præsto fuisse: quod quam verum sit, Lector existimet, & quemadmodum falsæ opiniones quasi ex traduce propagentur. Fraudis quippe fuit Hieronymo Eusebius, Græco interprete Hieronymus, Photio Græcus Interpres, innumeris aliis ipse Photius, & quem ab alio unufquisque accepit errorem, novis deinde cumulavit. Sed hæc hæc tunc. Omnibus igitur rebus Origeni commodabat Ambrosius, & quæcunque ad corporis cultum pertinebant, ac studia, large huic, quasi virgula divina, ab eo præbebantur. Notarios itaque habebat ad manum plus septem, qui dictata ex ore loquentis exciperent, totidem librarios cum puellis, quæ properanter scripta nitidius exarent.

Epiph. Hæc. 64. cap. 3.
Epiph. De mens. & pond. c. 18.

Hieron. De script. Eccl. in Hippolyt. Euseb. lib. 6. tit. c. 23.

Phot. Cod. 121.

